

Strategjia për Bashkëpunim me Diasporën 2019-2023:

Etnocentrizëm i skajshëm maqedon në programin për shoqatat e diasporës

Përmbajtja

HYRJE	2
STRATEGJIA NACIONALE PËR BASHKËPUNIM ME DIASPORËN 2019-2023	3
FINANCIMI I PROJEKTEVE TË ORGANIZATAVE TË DIASPORËS	4
Projektet e vitit 2018	4
Projektet e vitit 2019	5
Marrja e plotë e mbikëqyrjes së programit për shoqatat e diasporës nga ana e MPJ-së: 2020-2023	5
Projektet e vitit 2021	6
Projektet e vitit 2022	6
Projektet e vitit 2023	6
KONKLuzion	7
REKOMANDIME	9

Maqedonia e Veriut është vend emigracioni, me një diasporë shumë të madhe dhe gjithnjë në rritje. Megjithatë, askush nuk mund të thotë me saktësi numrin e saktë të qytetarëve që kanë emigruar jashtë vendit.

Sipas regjistrimit të popullsisë të vitit 2021, të kontestuar në masë të madhe, vetëm 260.606 qytetarë të Maqedonisë së Veriut ishin emigrantë. Ky numër është tërësisht jo i besueshëm sepse ai është shumë më i ulët se të gjitha vlerësimet nga burimet ndërkombëtare. Sipas Bankës Botërore, numri i qytetarëve të Maqedonisë së Veriut që jetojnë jashtë vendit ishte 342.243 persona në vitin 2000, 447.138 në vitin 2010 dhe 626.312 persona në vitin 2013, me një trend të qartë të rritjes së vazhdueshme.

Megjithatë, edhe numrat e Bankës Botërore janë shumë larg realitetit. Zëvendëskryeministri Fatmir Bytyqi deklaroi në shtator të vitit 2022 se “nga viti 2011 deri në vitin 2019 nga vendi ynë janë larguar 700.000 qytetarë, ose çdo i katërti ka ikur nga shteti”. Nëse i mbledhim këto shifra me vlerësimet konservative të Bankës Botërore të vitit 2010 (447,138 emigrantë), bëhet e qartë se më tepër se një milion qytetarë të Maqedonisë së Veriut kanë emigruar, ose thuajse gjysma e popullsisë.

Megjithëse regjistrimi i popullsisë i vitit 2021 është krejtësisht jo i besueshëm për sa u përket numrave, ai megjithatë është një lloj treguesi të strukturës kombëtare të diasporës së vendit. Sipas rezultateve të regjistrimit, shqiptarët përbëjnë 66,36% të diasporës së Maqedonisë së Veriut. Pas tyre vijnë maqedonët me 24,45%, turqit me 4,79%, romët me 1,02%, vllahët me 0,19%, serbët me 0,35% dhe boshnjakët me 0,81%.

Diaspora luan një rol jetik në të gjitha fushat e jetës në Maqedoninë e Veriut, duke filluar nga zhvillimi ekonomik e deri te arsimit dhe kultura. Sipas Odës Ekonomike të Maqedonisë Veriperëndimore (OEMV), remitencat e mërgimtarëve luajnë rolin e stabilizatorit kryesor të politikave makroekonomike në vend: OEMV vlerëson se gjatë vitit 2015 diaspora ka sjellë rreth 1,5 miliard euro remitenca, apo 20% e Bruto Prodhimit Vendor.

Megjithatë, pavarësisht rëndësisë së saj për zhvillimin e vendit, diaspora është injoruar nga shteti që nga pavarësia e Maqedonisë së Veriut. Për më tepër, politika e qeverisë ndaj diasporës ka qenë çështje thellësisht e politizuar për shkak të strukturës kombëtare të diasporës, e dominuar nga shqiptarët. Për pasojë, deri në vitin 2019 qeveria nuk ka miratuar asnjëherë ndonjë udhërrëfyes politik për të mbështetur diasporën dhe për të shfrytëzuar potencialin e saj në zhvillimin socio-ekonomik të vendit.

STRATEGJIA NACIONALE PËR BASHKËPUNIM ME DIASPORËN 2019-2023

Më 5 mars 2019 Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ish ministrit përgjegjës për diasporën, Edmond Ademi, ka miratuar strategjinë e parë nacionale për bashkëpunim me diasporën (2019-2023) dhe planin e saj të veprimit. Kjo strategji është dokumenti i parë shtetëror që definon orientimet politike dhe veprimit e shtetit në lidhje me diasporën.

Strategjia bazohet në katër shtylla:

1. Çështjet politiko-juridike dhe konsullore
2. Diaspora dhe zhvillimi ekonomik
3. Arsimi, shkenca dhe rinia
4. Lidhjet kulturore, identiteti kulturor dhe trashëgimia kulturore

Numri dhe kompleksiteti i fushave që mbulon kjo strategji nënkupton nevojën e përfshirjes së disa institucioneve, përgjegjësitë dhe kompetencat e të cilave janë përcaktuar në kuadër të strategjisë dhe planit të saj të veprimit, përfshirë ministritë, institucionet shtetërore, organizatat joqeveritare, profesorë universitarë, përfaqësues nga institucionet kulturore në vend, si dhe përfaqësues të organizatave nga diaspora.

Me shuarjen e Ministrisë së Diasporës pa portofol pas zgjedhjeve parlamentare të vitit 2020 (edhe pse midis dhjetorit 2021 dhe shkurtit 2023 kjo ministri u riaktivizua për të akomoduar futjen e Alternativës në qeveri), zbatimi i strategjisë nacionale për bashkëpunim me diasporën kaloi nën përgjegjësinë e Ministrisë së Punëve të Jashtme, e cila ka qenë e obliguar të menaxhojë dhe financojë projektet me organizatat e diasporës për vitet 2021, 2022 dhe 2023.

Duke marrë parasysh rëndësinë e kësaj strategjie dhe të zbatimit të saj konkret, Instituti për Politika Publike (IPP) Arbën Xhaferi ka nisur deri te Sekretariai i Qeverisë dhe te Ministria e Punëve të Jashtme kërkesa për qasje në informata me karakter publik, duke kërkuar detajet e të gjitha projekteve me organizata nga diaspora të financuara në kuadër të zbatimit të strategjisë nacionale për bashkëpunim me diasporën (2019-2023). Ky raport analizon të dhënat e dorëzuara nga Ministria, me shumë vonesa dhe pas shumë presioneve nga ana e Institutit.

FINANCIMI I PROJEKTEVE TË ORGANIZATAVE TË DIASPORËS

Organizatave dhe shoqatat e mërgimtarëve kanë rëndësi të madhe për vendosjen e bashkëpunimit ndërmjet diasporës dhe vendit të origjinës. Përfshirja e tyre në zbatimin e strategjisë është një ndër faktorët kryesorë përcaktues për suksesin e këtij procesi.

Strategjia nacionale për bashkëpunim me diasporën ka financuar projekte përgjatë viteve 2019-2023, por si pasojë e pandemisë globale në vitin 2020 nuk është hapur fare konkurs dhe nuk është financuar asnjë projekt. IPP Arbën Xhaferi ka siguruar të dhëna edhe për projektet e realizuara përgjatë vitit 2018 kur nuk kishte ende strategji të miratuar, për të plotësuar boshllëkun e vitit 2020.

Projektet e vitit 2018

Në seancën nr. 75 të Qeverisë, të mbajtur më 19.06.2018, u mor vendim për miratimin e mjeteve nga Buxheti i vitit 2018 për financimin e projekteve me interes të pakicës kombëtare dhe diasporës të Maqedonisë së Veriut. Me këtë vendim janë ndarë **1.035.800 denarë (16.842 euro) për organizatat e diasporës (tabela 1).**

Shpërndarja e mjeteve është bërë në bazë të thirrjes publike të publikuar nga Ministria e Punëve të Jashtme, si dhe në bazë të memorandumit për bashkëpunim të nënshkruar më 11.06.2018 në Shkup, ndërmjet Ministrisë së Punëve të Jashtme, përfaqësuar nga ministri i Jashtëm i atëhershëm, Nikola Dimitrov, dhe ministrit pa portofol për Diasporën, Edmond Ademi.

Fondet e miratuara kishin për qëllim financimin e gjithsej 12 projekteve, nëntë prej të cilëve janë realizuar, ndërsa tre nuk janë realizuar. Shuma e 9 projekteve të realizuara është 763.500 denarë (12.414 euro), buxhet që është shfrytëzuar në tërësi. Ndërkaq, shuma e tre projekteve të pa realizuara është 272.300 denarë (4.443 euro).

Nga 12 projektet e përzgjedhura, 11 ishin nga organizata apo persona fizik me përkatësi maqedone dhe vetëm një shqiptar, i cili projektin e kishte të fokusuar në hapjen e një portali në gjuhën maqedone, MKDNEWS.de si faqja e parë e këtij lloji në territorin e Gjermanisë. Qëllimi kryesor i të gjitha projekteve të financuara ka qenë promovimi, ruajtja e gjuhës, kulturës, dhe traditës maqedone. Në vitin 2018, asnjë projekt i vetëm nuk ka përkrahur aktivitete për komunitetet tjera përpos atij maqedon.

Projektet e vitit 2019

Programi për financimin e projekteve në fushën e diasporës për vitin 2019 nr. 44-11371/1-18, në pajtim me memorandumimin për bashkëpunim ndërmjet Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe ministrit pa portofol përgjegjës për diasporën, financoi 41 projekte të përzgjedhur në kuadër të thirrjes publike të publikuar nga Ministria e Punëve të Jashtme (**tabela 2**).

Shuma e përgjithshme e financuar ishte prej 92.493 euro, e ndarë si vijon: 64.033 euro, 911.450 denarë, 4.500 dollarë australianë, 4.500 dollarë amerikanë, 8.700 dollarë kanadezë dhe 720 funta britanike.

Prej 41 projekteve të përzgjedhura për vitin 2019, vetëm 4 projekte janë nga organizata apo persona fizik më përkatësi shqiptare (3 në Danimarkë dhe një në Rumani). **Vlera totale e 4 projekteve shqiptare është 9.100 euro, apo 9,8% e vlerës totale të fondeve**. Ndërkaq, 37 projektet tjera, apo 91.2% e fondeve, fokusohen në afirmimin e popullit, gjuhës, kulturës dhe traditës maqedonase, madje një numër prej tyre financojnë organizata fetare ortodokse.

Pra, përsëri, kemi të bëjmë me ndarje të fondeve mbi baza të pastërta etnike që shpien në diskriminim. Veç kësaj, ka dyshime për fondet që janë alokuar për tre projekte që nuk janë realizuar, dhe nuk është e qartë nëse fondet në fjalë janë transferuar dhe nëse po, nëse janë kthyer nga organizatat përfituese.

Disa projekte janë financuar për të dytin vit me radhë, siç është rasti i Samir Asanit (Gjermani), Redaksia e gazetës "PRESPA" në Shqipëri, Shoqëria Kulturore Maqedonase "Koço Racin", Obala dhe projekti "Ditët e kulturës maqedonase" në Slloveni.

Marrja e plotë e mbikëqyrjes së programit për shoqatat e diasporës nga ana e MPJ-së: 2020-2023

Organizatat e diasporës kanë rëndësi të madhe për vendosjen e bashkëpunimit ndërmjet diasporës dhe atdheut në nivel kombëtar dhe lokal. Përfshirja e tyre është faktori kryesor përcaktues për suksesin e këtij procesi. Sipas fragmentit të procesverbalit nga seanca e 21-të e Qeverisë, e mbajtur më 17 nëntor 2020, Qeveria ngarkoi Sekretariatit e Përgjithshëm që brenda 15 ditëve, të gjithë arkivin e kabinetit të ministrit pa portofol përgjegjës për diasporën, Edmond Ademi, t'ia dorëzojë MPJ-së, ndërsa institucioneve përgjegjëse për zbatimin e strategjisë u është kërkuar që raportet për punën e bërë për vitin 2020 dhe vitet në vijim t'i dorëzojnë poashtu në MPJ.

Në lidhje me të dhënat konkrete të kërkuara nga IPP Arbën Xhaferi, Sekretariati i Përgjithshëm, sipas njoftimit elektronik të shërbimeve të kabinetit të ministrit të Diasporës, në periudhën nga emërimi i Xhemail Çupit nga data 16.01.2022 deri në shkarkimin e tij më 23.02.2023, nuk ka

financuar projekte. Dokumentacioni i plotë lidhur me punën e ministrit të Diasporës e mori Ministria e Punëve të Jashtme.

Sipas përgjigjës së Ministrisë së Punëve të Jashtme, në vitin 2020, për shkak të pandemisë COVID-19, nuk është hapur fare thirrje publike për projekte. Ndërkaq, për vitet 2021, 2022, 2023 MPJ-ja ka paraqitur të dhënat në vijim.

Projektet e vitit 2021

Në vitin 2021, MPJ-ja ka financuar tre projekte në vlerë totale prej **906.842 denarë apo rreth 14.745 euro**, dhe që të tre projektet ishin të realizuara nga shoqata e pakicës maqedone në Shqipëri (**tabela 3**). Për herë të parë nuk është financuar asnjë organizatë nga diaspora.

Këtu vërehet privilegjimi e gazetës “Prespa” e cila përsëri është përfituese e fondeve, sikurse në vitet paraprake. Poashtu, ajo që bie në sy është koncentrimi i projekteve krahasuar me vitete parapraken: ndërsa në vitin 2018 me 16.000 euro janë financuar 12 projekte, dhe në vitin 2019, me 64.000 euro janë financuar 41 projekte, me marrjen e kompetencave nga ana e MPJ-së, numri i projekteve zvogëlohet dukshëm, ndërsa rritet vlera e granteve individuale.

Projektet e vitit 2022

Në vitin 2022 MPJ-ja ka financuar 6 projekte në vlerë të përgjithshme prej **1.500.000 denarë apo rreth 24.390 euro**, të zbatuara vetëm nga shoqatat e pakicave maqedone në Shqipëri dhe në Serbi, me përjashtim të një projekti të zbatuar në Kinë nga një qytetare maqedone (**tabela 4**).

Edhe kësaj radhe, fokusi i vetëm i të gjitha projekteve ishte afirmimi dhe promovimi i identitetit dhe kulturës maqedone. Njëjtë sikurse më 2020, vërehet koncentrimi i madh i projekteve krahasuar me periudhën paraprake, me pak projekte të financuar në nivel më të lartë.

Projektet e vitit 2023

Më 2023, MPJ-ja ka financuar 23 projekte në vlerë totale prej **2.142.000 denarë apo 34.829 euro (tabela 5)**. Sikurse në vitet paraprake nën udhëheqjen e MPJ-së, të gjitha projektet kanë për qëllim promovimin dhe ruajtjen e identitetit maqedon.

Nga 23 projekte të financuara, 14 prej tyre janë projekte të fokusuar në ruajtjen e identitetit të pakicave maqedone apo gorane në vendet fqinje, si Shqipëria, Kosova dhe Serbia. Kësaj radhe megjithatë, janë financuar 9 projekte në vende ku jeton diaspora, por që të gjitha nga organizata apo persona fizik me përkatësi maqedone.

KONKLUZION

Organizatave të diasporës luajnë një rol tejet të rëndësishëm për vendosjen e bashkëpunimit ndërmjet diasporës dhe shtetit amë, duke filluar nga zhvillimi ekonomik e deri te arsimit dhe kultura. Mbështetja e tyre nga institucionet shtetërore është faktor kyç që përcakton suksesin e zbatimit të strategjisë shtetërore për diasporën.

Në këtë rrafsh, politikat e qeverisë së Maqedonisë së Veriut kryesisht kanë injoruar shoqatat e diasporës nga shteti që nga pavarësia e Maqedonisë së Veriut. Për më tepër, politika e qeverisë ndaj diasporës ka qenë çështje thellësisht e politizuar për shkak të strukturës kombëtare të diasporës, e dominuar nga shqiptarët. Për pasojë, deri më 2019 Qeveria nuk ka miratuar asnjëherë ndonjë udhërrëfyes politik për të mbështetur diasporën dhe për të shfrytëzuar potencialin e saj në zhvillimin socio-ekonomik të vendit.

Në mungesë të një strategjie shtetërore për diasporën, në vitin 2018, qeveria financoi 12 projekte në vlerë totale prej 16.842, por që të gjitha të fokusuar në ruajtjen dhe promovimin e identitetit maqedon në vendet ku jeton diaspora.

Me miratimin e strategjisë nacionale për bashkëpunim me diasporën (2019-2023), në vitin e parë të zbatimit të saj (2019), nën udhëheqjen e ministrit për diasporë pa portofol, Edmond Ademi, niveli i përkrahjes financiare u rrit në 92.493 euro, për 41 projekte, shumica dërmuese prej të cilëve ishin përsëri të fokusuar në ruajtjen dhe promovimin e identitetit maqedon në vendet ku jeton diaspora dhe në masë më vogël, në vendet e rajonit ku jetojnë pakica maqedone. Megjithatë, 4 organizata apo persona fizik me përkatësi kombëtare shqiptare u financuan me vlerë totale prej 9.100 euro (9,8% e totalit).

Gjërat ndryshuan për së keqi më 2020 me ardhjen e Bujar Osmanit në krye të Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe marrjen e përgjegjësisë nga kjo e fundit për projektet me organizatat nga diaspora.

Përveç se u ul niveli total i financimeve për shoqatat e diasporës, ndodhi edhe një spostim i fokusit gjeografik të programit nga vendet ku jeton diaspora drejt vendeve të rajonit ku jetojnë pakicat maqedone dhe gorane. Rrjedhimisht edhe fokusi tematik i programit u spostua nga përkrahja e shoqatave të diasporës në përkrahjen e shoqatave për ruajtjen dhe promovimin e identitetit të pakicave maqedone dhe gorane në vendet fqinje. Ky fokus është i padobishëm dhe kundër frymës së strategjisë për diasporën sepse pakicat maqedone që jetojnë në vendet fqinje nuk janë të rrezikuara nga asimilimi, për dallim prej mërgimtarëve që jetojnë në vende të largëta si SHBA, Kanadë, Australi, në vendet tjera evropiane, të cilët kanë nevojë të lidhen me vendlindjen përmes projekteve të tilla.

Për pasojë, nën udhëheqjen e Ministrisë së Punëve të Jashtme, programi për shoqatat e diasporës u bë monoetnik maqedon dhe shoqatat shqiptare nga diaspora u përjashtuan totalisht nga zbatimi i strategjisë nacionale për bashkëpunim me diasporën (2019-2023). Shqiptarët, që

përbëjnë 66,36% të diasporës së Maqedonisë së Veriut nuk përfituan as edhe një qindarkë nga programi për shoqatat e diasporës; maqedonët me 24,45% të përfaqësimit në diasporë shfrytëzuan 100% të fondeve të alokuara nga MPJ, me synim të ruajtjes së vlerave kulturore, artistike, gjuhësore maqedone.

Këto fakte dëshmojnë për një etnocentrizëm të skajshëm maqedon dhe një diskriminim të komuniteteve tjera që jetojnë në diasporë në zbatimin programit për shoqatat e diasporës. Për ironi, diskriminimi më i madh i shoqatave shqiptare nga diaspora ka ndodhur në kohën kur një ministër shqiptar, Bujar Osmani, ka udhëhequr me Ministrinë e Punëve të Jashtme.

REKOMANDIME

- ◆ Konkursset dhe ndarja e fondeve në kuadër të programit për shoqatat e diasporës duhet të bëhen në mënyrë publike, me kritere të njëjta për të gjithë aplikuesit
- ◆ Në komisionet për përzgjedhjen e projekteve duhet të ketë përfaqësues të të gjitha komuniteteve si dhe shoqata nga diaspora.
- ◆ Shpërndarja e fondeve duhet të marrë parasysh strukturën demografike të diasporës, bazuar në rezultatin e regjistrimit të popullsisë 2021.
- ◆ Fokusi kryesor gjeografik i programit për shoqatat e diasporës duhet të jetë mbi të gjitha në vendet ku jeton diaspora e jo në vendet e rajonit ku jetojnë pakicat maqedone apo gorane, të cilat realisht nuk hynë në kategorinë e diasporës.
- ◆ Duhet të realizohet fushatë masive për informim të shoqatave të diasporës dhe të mërgimtarëve për mundësitë e financimit në kuadër të programit për shoqatat e diasporës.
- ◆ Duhet të rritet buxheti i programit për shoqatat e diasporës së paku në 200.000 euro na baza vjetore dhe financimi të jetë më afatgjatë dhe më i parashikueshëm në mënyrë që të lehtësohet veprimtaria e shoqatave.
- ◆ Duhet të rritet transparenca rreth realizimit apo mos realizimit të projekteve, rezultateve të arritura dhe impaktit të programit, duke u publikuar një raport vjetor nga ana e MPJ-së i cili duhet të jetë publik dhe i qasshëm për publikun.

ANEKSE

Tabela 1: projektet e financuara në vitin 2018

Shteti:	Marrësi fondeve:	Projekti:	Shuma në denarë:	Realizimi:
Shqipëri	Gazeta Albania Prespa-Eftim Mitreski, Spase Mazenkoski, f. Leska Pustec	Botim i gazetës Prespa për komunitetin maqedonas në Shqipëri	221.500 denarë	Realizuar
Bosnjë – Hercegovinë	Shoqata e qytetarëve të Bosnjë-Hercegovinës me origjinë nga Maqedonia dhe Sarajeva	Këndi kulturor maqedonas dhe hapja e një faqe interneti (të bashkuar)	61.500 denarë	Realizuar
Sloveni	Shoqëria Kulturore Maqedonase "Koço Racin", Obala	Ditët e kulturës maqedonase	37.000 denarë	Realizuar
Gjermani	Mitko Jovanov	Mësimi online i gjuhës maqedonase në diasporë	61.500 denarë	Realizuar
Britani e Madhe	Shoqata e Maqedonasve në Mbretërinë e Bashkuar	Shoqëria Kulturore-Artiste Maqedonase Sonce nga Londra	141.500 denarë	Pa realizuar
Australi	Snezhana Dimitrovska në emër të Forumit për Maqedoninë Demokratike, Kanberra	Mbjellja ceremoniale-diplomatike e fidanëve nga Maqedonia në Arboretumin Ndërkombëtar në Kanberra	39.500 denarë	Pa realizuar
Australi	Forumi i Maqedonisë Demokratike - dega për Australi	Mbrëmje me tekste dhe muzikë nga Maqedonia, "Qëndro përgjithmonë afër meje"	91.300 denarë	Pa realizuar
SHBA	Aneta Georgeska - Shain	Ndërtimi i urave ndërmjet vendeve të Ballkanit – panel diskutimi	31.500 denarë	Realizuar
SHBA	Aneta Georgeska - Shain	Trashëgimia kulturore e Maqedonisë - Perspektiva historike	28.800 denarë	Realizuar
Gjermani	Samir Asani BREMEN	Hapja e web portalit të ri në gjuhën maqedone	153.800 denarë	Realizuar
Malta	FDM - Maltë	Ajo jam unë dhe askush tjetër	106.400 denarë	Realizuar
Mali i Zi	Shoqata e miqësisë malazeze-	Maqedonia bashkohet	61.500	Realizuar

	maqedonase "Kirjana"		denarë	

Tabela 2: projektet e financuara në vitin 2019

Shteti:	Marrësi fondeve:	Projekti:	Shuma në denarë:	Realizimi:
Shqipëri	Shoqëria Maqedonase Ilinden Tiranë	"Gazeta maqedonase Ilinden"	153.750 denarë	Realizuar
Gjermani	Samir Asani - Bremen	"Portali ekzistues online në gjuhën maqedonase në Gjermani"	123.000 denarë	Realizuar
Kosovë	Komuniteti maqedono-goran i Kosovës	"Botimi i një buletini të bashkësisë maqedonase të Kosovës-Gorocvet"	141.450 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shkolla e mesme Pustec	"Le të njoftojmë miqtë tanë të shkollës"	30.750 denarë	Pa realizuar
Rumani	Baki Imeri	"Prania e shqiptarëve nga Maqedonia e Veriut në Rumani"	123.000 denarë	Realizuar
Bosnjë - Hercegovinë	ZG Ilinden	"Ditët e kulturës maqedonase në Tuzla dhe zhvillimi i faqes së internetit të ZG"	83.824 denarë	Realizuar
Gjermani	Ana Smillevska	"Unë hulumtoj, mësoj dhe miqësohem me atdheun tim, RMV"	185.000 denarë	Realizuar
Zelanda e Re	Komuniteti maqedonas në Zelandën e Re	Blerja e kostumeve popullore maqedonase"	277.000 denarë	Realizuar
Danimarkë	Ixhet Lutfiu	"Film dokumentar, Zëri i Shqiptarëve në Danimarkë"	159.900 denarë	Realizuar
Danimarkë	Bardhyl Islami	"Revista elektronike aktuale"	123.000 denarë	Realizuar
Danimarkë	RTV ZËRI, përmes Adnan Alitit	"Ditët e Kulturës Shqiptare në Danimarkë"	153.750 denarë	Realizuar
Kroaci	Gjimnazi i parë i Zagrebit	"Takimi i gjashtë i miqësisë i gjimnazit të parë Zagreb dhe Shën Kliment Ohridski nga Ohri"	178.350 denarë	Pa realizuar

Sloveni	Perlat e Ohrit MKD	"Ylberi"	172.000 denarë	Realizuar
Kroaci	Perlat e Ohrit MKD	"Mbajtja e manifestimit tradicional Dita e Racinovit-Beli Mugri"	123.000 denarë	Realizuar
Sloveni	MKD Koço Racin, Obala Koper	"Ditët e kulturës maqedonase"	153.000 denarë	Realizuar
Sloveni	Kisha e Shën Kirilit dhe Metodit, Kranj	"ETNO-FOLK Kranj 2019"	73.800 denarë	Realizuar
Sloveni	Kisha e Shën Kirilit dhe Metodit, Kranj	"Art multilateral, Kranj 2019"	79.950 denarë	Realizuar
Sloveni	Kisha e Shën Kirilit dhe Metodit, Kranj	"Presser valle, Kranj 2019"	61.500 denarë	Realizuar
Sloveni	Despina Atanasova	"Afirmimi i gjuhës, kulturës dhe traditës maqedonase"	153.750 denarë	Realizuar
Francë	Elena Golomeova	"Lejleku Siljan rrugës për në Francë"	246.000 denarë	Realizuar
Kanadë	Pobeda Piskaçeva	Filmi dokumentar "Birthright Macedonia"	180.230 denarë	Realizuar
Australi	Rinia Ortodokse Maqedonase e Australisë	"Uebfaqja e Rinisë Ortodokse Maqedonase"	52.142 denarë	Pa realizuar
Kanadë	Virginia Andrew Evans	Festivali i Filmit Maqedonas	226.316 dollarë	Realizuar
Maltë	Igor Filevski	"Radio emitim maqedonasit maltezë"	184.500 denarë	Realizuar
Australi	Shoqëria letrare maqedonase "Vanço Nikoleski"	"Të ruajmë dhe të ushqejmë gjuhën maqedonase/konkursi për poezi dhe prozë"	115.456 denarë	Realizuar
Romani	Angella Apostolovska	Dokumentar për vllahët maqedonas në Rumani me titull "Autostrada e suksesit"	246.000 denarë	Realizuar
Holandë	Ivana Kungullovska	Arti i maqedonasve në Holandë	172.200 denarë	Realizuar
Maltë	Zhivanka Mitanova			Realizuar

		"Turizmi, tradita dhe kultura maqedonase në ujërat e Mesdheut"	159.900 denarë	
Itali	Shoqata Kulturore, MAKITTURK SKUDRINJE	"Promovimi i kulturës, traditës dhe sportit maqedonas, afrimi, shkëmbimi i përvojave"	92.500 denarë	Realizuar
Itali	Shoqata e Maqedonasve, Sun-Sole, Piacenza	"Veshjet popullore maqedonase nga trevat e mërgimtarëve tanë"	61.500 denarë	Realizuar
Britani e Madhe	Boban Stoimenovski	"Film dokumentar Kishat në Maqedoninë Lindore"	51.445 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata "Dielli"	"Dielli"	31.000 denarë	Realizuar
Shqipëri	Redaksia e gazetës "PRESPA"	Redaksia e gazetës "PRESPA"	154.000 denarë	Realizuar
Kroaci	MPO "Shën Zllata Meglenska"	"Ndërtimi i qendrës shpirtërore dhe kulturore të maqedonasve në Zagreb"	61.500 denarë	Realizuar
Serbi	Perlat maqedonase	"Blerja e kostumeve maqedonase"	61.500 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve "Kiril Pejcinoviq"	"Këndi maqedonas për fëmijë në banjën Kraljevë dhe Vrnjačka"	61.500 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve të Maqedonisë - Jabuka	"Ruajtës të traditës përmes këngës dhe aktrimit"	92.250 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve nga MNM "Kiril dhe Metodij"	"Ditët e kulturës maqedonase në Novi Sad"	123.000 denarë	Realizuar
Serbi	Fondacioni për zhvillim dhe promovim të kulturës maqedonase "Dielli i Maqedonisë"	Festivali i Kulturës Maqedonase "Subotica 2019"	123.000 denarë	Realizuar
Serbi	Forumi i të rinjve maqedonas në Serbi	Këndi kulturor i të rinjve maqedonas në Beograd	73.800 denarë	Realizuar
Serbi	ZGMNZ Ilinden – Jabuka	"Hapja e këndit maqedonas në qytetin e Jabukës"	47.355 denarë	Realizuar

Tabela 3: projektet e financuara në vitin 2021

Shteti:	Marrësi fondeve:	Projekti:	Shuma në denarë:	Realizimi:
Shqipëri	Shoqëria aksionare "Ilinden" Tiranë	Gazeta maqedonase "Ilinden"	440.446 denarë	Realizuar
Shqipëri	Bashkësia maqedonase në Shqipëri	Botimi i gazetës "Prespa"	154.225 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata "Dielli" Korçë, Shqipëri	T'i njohim miqtë tanë të shkollës	312.151 denarë	Realizuar

Tabela 4: projektet e financuara në vitin 2022

Shteti:	Marrësi fondeve:	Projekti:	Shuma në denarë:	Realizimi:
Shqipëri	Shoqata "Dielli" Korçë, Shqipëri	Botimi i shtypur dhe elektronik i gazetës "Makedonium"	197.600 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata e qytetarëve "Ilinden" Jabuka	Pajisimi dhe funksionimi i katit maqedonas në vendin Jabuka	135.300 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata "Dame Gruev" Gornji Millanovac	Festimi i festës kombëtare të maqedonasve në Serbi, 2 gusht Ilinden 2022	82.718 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve MNM "Kirilli dhe Metodi" në Novi Sad	Manifestimi "Ditët e kulturës maqedonase në Novi Sad"	177.736 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve maqedonas në Beograd "Makedonium"	Ditët e kulturës maqedonase në Beograd "Dopir na Makedonija"	338.742 denarë	Realizuar
Kinë	Frosina Vitkovska	Publikimi i bashkëbisedimit me maqedono-kinezin në shqip dhe turqisht	186.653 denarë	Realizuar

Tabela 5: projektet e financuara në vitin 2023

Shteti:	Marrësi i fondeve:	Projekti:	Shuma në denarë:	Realizimi:
Shqipëri	Shoqata maqedonase "Ilinden" Tiranë	Botimi i gazetës maqedonase "Ilinden"	122.400 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata kulturore maqedonase "Dielli" Korçë	/	122.400 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata kulturore maqedonase "Dielli" Korçë	Gazeta "Makedonium" në internet	91.800 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata kulturore "Gora" Shqipëri	Organizimi i festivalit folklorik maqedonas "Folk Fest Gora 2023"	91.800 denarë	Realizuar
Shqipëri	Shoqata maqedonase "Most"	Festa nacionale "Ilinden"	91.800 denarë	Realizuar
Shqipëri	Komuniteti i maqedonasve në Shqipëri redaksia Prespa	Pulikimi i gazetës Prespa	91.800 denarë	Realizuar
Kosovë	Komuniteti goran maqedonas Kosovë	Publikimi i gazetës së komunitetit maqedonas në Kosovë "Gorocvet"	122.400 denarë	Realizuar
Kosovë	Komuniteti goran maqedonas Kosovë	Kurs në gjuhën maqedonase në Gorë, Kosovë	122.400 denarë	Realizuar
Kosovë	Komuniteti goran maqedonas Kosovë	Organizimi i turneut tradicional maqedonas në futboll të vogël "8 shtatori 2023"	122.400 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve të pakicës maqedonase për rrethin e Nishit	Kuiz për fëmijë "Njihuni me atdheun e prindërve dhe të parëve tuaj për ta dashur më shumë"	91.800 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata kulturore artistike "Vasil Haxhimanov" Jabuka, Serbi	Paradë e lojërave popullore "Zhvillo vallen maqedonase"	61.200 denarë	Realizuar
Serbi	ShQMBN "Vardar Vërshac" Serbi	Këndi maqedonas "Ringjallja e festave tradicionale"	61.200 denarë	Realizuar
Serbi	Shoqata e qytetarëve maqedonas rrethi i Pçinjës, Vranjë Serbi	Emision televiziv "IFNOMAK"	91.800 denarë	Realizuar
Serbi	Forumi i maqedonasve të rinj	Sermija për Aco Shopovin	61.200	Realizuar

	Pançevë, Serbi		denarë	
Itali	Asociacioni Miqësi – Amiciza Itali, Ravena	Emission dokumentar Benvenuti in Italia	153.00 denarë	Realizuar
Austri	Klubi i biznesit maqedonas austriak, Vjenë Austri	Këshilli për bashkëpunim ndërmjet RMV – Austri	122.400 denarë	Realizuar
Turqi	Mustafa Kemal Uzunkaja	Internet radio në gjuhën maqedonase për muzikë dhe lajme për ngjarjet nga vendi	30.600 denarë	Realizuar
Zvicër	Normat kulturzentrum , Bern Konfederata Zvicerane	Ditët e kulturës së RMV-së në Zvicër	153.000 denarë	Realizuar
Australi	Snezhana Dimitrovska dhe Naum Trajçeski “Shoqëria letrare Vanço Nikoleski” Quenbeyan, Uells i ri Jugor, Australi	Konkurs i poezisë dhe prozës “Tarrajmë dhe kultivojmë gjuhën maqedonase”	61.200 denarë	Realizuar
Kroaci	Bashkësia e maqedonasve, Zagreb	Dita e komunitetit maqedonas në Republikën e Kroacisë	61.200 denarë	Realizuar
SHBA	Kalina dhe Nevena Neshkoska	“Darko Biberko” serial edukativ në youtube	61.200 denarë	Realizuar
Rumani	Stojçeski Cele dhe Kukuneshoski Marjan, Bukuresht	Ditët e ushqimit maqedonas në Rumani	61.200 denarë	Realizuar
Gjermani	Këshilli qendror i maqedonasve në Gjermani	Forumi maqedonaso-gjerman për bashkëpunim të ngushtë ekonomik, kulturor dhe politik	91.800 denarë	Realizuar

Instituti për Politika Publike Arbën Xhaferi

E-mail: info@ipp-arbenxhaferi.org

Web: www.ipp-arbenxhaferi.org

Tetovska 33/2/7
1000 Shkup
Maqedonia e Veriut

**Strategjia për Bashkëpunim me Diasporën 2019-2023:
Etnocentrizëm i skajshëm maqedon në programin për shoqatat e diasporës**

Janar 2024